

C?357/07. sz. ügy

A TNT Post UK Ltd kérelme alapján

The Queen

kontra

The Commissioners for Her Majesty's Revenue and Customs

(a High Court of Justice [England & Wales], Queen's Bench Division [Administrative Court]
[Egyesült Királyság] által benyújtott el?zetes döntéshozatal iránti kérelem)

„Hatodik HÉA-irányelv – Adómentességek – A 13. cikk A. része (1) bekezdésének a) pontja – Az állami postai szolgáltató által nyújtott szolgáltatások”

Az ítélet összefoglalása

1. *Adórendelkezések – Jogszabályok harmonizálása – Forgalmi adók – Közös hozzáadottértékadó-rendszer – A hatodik irányelvben meghatározott adómentességek – Az állami postai szolgáltató által nyújtott szolgáltatások adómentessége*

(77/388 tanácsi irányelv, 13. cikk, A. rész, (1) bekezdés, a) pont és 97/67 európai parlamenti és tanácsi irányelv, 3. cikk)

2. *Adórendelkezések – Jogszabályok harmonizálása – Forgalmi adók – Közös hozzáadottértékadó-rendszer – A hatodik irányelvben meghatározott adómentességek – Az állami postai szolgáltató által nyújtott szolgáltatások adómentessége*

(77/388 tanácsi irányelv, 13. cikk, A. rész, (1) bekezdés, a) pont)

1. A tagállamok forgalmi adóra vonatkozó jogszabályainak összehangolásáról szóló 77/388 hatodik irányelv 13. cikke A. része (1) bekezdése a) pontja szerinti „állami postai szolgáltató” fogalmát úgy kell értelmezni, hogy az olyan köz? vagy magánszervezetekre vonatkozik, amelyek valamely tagállamban a 2002/39 irányelvvel módosított, a közösségi postai szolgáltatások bel? piacának fejlesztésére és a szolgáltatás min?ségének javítására vonatkozó közös szabályokról szóló 97/67 irányelv 3. cikkében meghatározott egyetemes postai szolgáltatás egészének vagy egy részének biztosítását vállalják.

El?s?r is ahhoz, hogy a hatodik irányelv 13. cikke A. része (1) bekezdése a) pontjának hatálya alá tartozzanak, e mentesítend? szolgáltatásokat – szervezeti értelemben – „állami postai szolgáltatónak” min?sül? gazdasági szerepl?nek kell nyújtania. Azon tény, hogy a közös hozzáadottértékadó-rendszer?l szóló 2006/112 irányelv 132. cikke (1) bekezdése a) pontjának szövege szigorúan megegyezik a hatodik irányelv 13. cikke A. része (1) bekezdése a) pontjának szövegével, azt igazolja, hogy az utóbbi rendelkezés által el?írt mentesség változatlanul fennmarad a postaágazat liberalizációjától függetlenül. Ebb?l következik, hogy a hatodik irányelv 13. cikke A. része (1) bekezdésének a) pontja szerinti adómentesség nem értelmezhet? úgy, hogy az lényegében az olyan postai szolgáltatásokra vonatkozik, mint a 97/67 irányelv 7. cikke értelmében vett fenntartott szolgáltatások, függetlenül a szolgáltatást nyújtó szervezeti min?ségét?l.

Másodszor a hatodik irányelv 13. cikke A. részében szabályozott adómentességek célja egyes közhasznú tevékenységek végzésének előmozdítása. Márpedig ezen általános cél a postaágazatban azon különös célban testesül meg, amely a lakosság alapvető igényeinek megfelelő postai szolgáltatások alacsony áron történő nyújtására irányul. A közösségi jog jelenlegi állása szerint ez a cél lényegében a 97/67 irányelv által követett, egyetemes postai szolgáltatás nyújtására irányuló célnak felel meg. Ezen irányelv 3. cikkének (1) bekezdése értelmében az ilyen szolgáltatás magában foglalja a meghatározott minőségű postai szolgáltatás állandó biztosítását a terület minden pontján, minden felhasználó számára elérhető áron. Ennélfogva, annak ellenére, hogy nem szolgálhat a hatodik irányelv 13. cikke A. része (1) bekezdése a) pontja értelmezésének alapjául, amely rendelkezés jogi alapja eltér a 97/67 irányelvétől, ez utóbbi mégis hasznos hivatkozási alap az e rendelkezés szerinti „állami postai szolgáltató” fogalmának értelmezéséhez.

(vö. 27–30., 32–36., 40. pont és a rendelkezés rész 1. pontja)

2. A tagállamok forgalmi adóra vonatkozó jogszabályainak összehangolásáról szóló 77/388 hatodik irányelv 13. cikke A. része (1) bekezdésének a) pontja szerinti adómentesség – a személyszállítás és a távközlési szolgáltatások kivételével – olyan szolgáltatásnyújtásokra és az azokhoz tartozó termékértékesítésekre alkalmazandó, amelyeket az állami postai szolgáltatók e minőségükben, azaz valamely tagállamban az egyetemes postai szolgáltatás egészének vagy egy részének biztosítását vállaló gazdasági szereplőként nyújtanak. Az adómentesség nem alkalmazandó az olyan szolgáltatásnyújtásokra és az azokhoz tartozó termékértékesítésekre, amelyeknek a feltételeit egyedi szerződésekben határozták meg.

(vö. 49. pont és a rendelkezés rész 2. pontja)

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (második tanács)

2009. április 23.(*)

„Hatodik HÉA-irányelv – Adómentességek – A 13. cikk A. része (1) bekezdésének a) pontja – Az állami postai szolgáltató által nyújtott szolgáltatások”

A C-357/07. sz. ügyben,

az EK 234. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a High Court of Justice (England & Wales), Queen’s Bench Division (Administrative Court) (Egyesült Királyság) a Bírósághoz 2007. július 31-én érkezett, 2007. július 12-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **TNT Post UK Ltd**

kérelme alapján,

The Queen

és

The Commissioners for Her Majesty's Revenue and Customs

között,

a **Royal Mail Group Ltd**

részvételével

folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (második tanács),

tagjai: C. W. A. Timmermans tanácselnök (előadó), J.-C. Bonichot, K. Schiemann, J. Makarczyk és C. Toader bírák,

előtanácsnok: J. Kokott,

hivatalvezető: L. Hewlett előtanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2008. június 18-ai tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a TNT Post UK Ltd képviseletében D. Milne QC, P. Hamilton barrister és C. Russell solicitor,
- a Royal Mail Group Ltd képviseletében P. Lasok QC, J. Herberg barrister és D. Finkler solicitor,
- az Egyesült Királyság Kormánya képviseletében C. Gibbs, I. Rao és M. Hall, meghatalmazotti minőségben, segítők: C. Vajda QC és N. Shaw barrister,
- a német kormány képviseletében M. Lumma, meghatalmazotti minőségben,
- a görög kormány képviseletében S. Spyropoulos, S. Trekli és M. Tassopoulou, meghatalmazotti minőségben,
- Írország képviseletében D. O'Hagan, meghatalmazotti minőségben, segítők: D. Barniville SC és N. Travers BL,
- a finn kormány képviseletében J. Heliskoski és A. Guimaraes-Purokoski, meghatalmazotti minőségben,
- a svéd kormány képviseletében A. Falk, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Közöségek Bizottsága képviseletében M. Afonso és R. Lyal, meghatalmazotti minőségben,

a előtanácsnok indítványának a 2009. január 15-ai tárgyaláson történt meghallgatását követően, meghozta a következő

Ítéletet

1 Az elztes döntéshozatal iránti kérelem a tagállamok forgalmi adóra vonatkozó jogszabályainak összehangolásáról – közös hozzáadottértékadó-rendszer: egységes adóalap-megállapításáról szóló, 1977. május 17-i 77/388/EGK hatodik tanácsi irányelv (HL L 145., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 9. fejezet, 1. kötet, 23. o., a továbbiakban: hatodik irányelv) 13. cikke A. része (1) bekezdése a) pontjának értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelmet a TNT Post UK Ltd (a továbbiakban: TNT Post) ? mint az alapeljárás felperese ? és a Commissioners for Her Majesty's Revenue and Customs ? mint az alapeljárás alperese ? között a Royal Mail Group Ltd (a továbbiakban: Royal Mail) ? mint beavatkozó az alapeljárásban – részvételével az ez utóbbi társaság által nyújtott postai szolgáltatások hozzáadottértékadó (a továbbiakban: HÉA) alóli mentességének jogszer?sége tárgyában folyamatban lév? eljárásban terjesztették el?.

Jogi háttér

A közösségi szabályozás

3 A hatodik irányelv „Adómentességek belföldön” című 13. cikke elírja:

„A. Bizonyos közhasznú tevékenységek mentessége

(1) Az egyéb közösségi rendelkezések sérelme nélkül, az általuk meghatározott feltételek mellett a tagállamok mentesítik az adó alól a következ?ket, annak érdekében, hogy biztosítsák az ilyen mentességek megfelel? és egyértelmű alkalmazását, valamint hogy megakadályozzák az adókijátszásokat, az adókikerüléseket és az esetleges visszaéléseket:

a) az állami postai szolgáltatások és az általuk végzett termékértékesítések [helyesen: az állami postai szolgáltató által nyújtott szolgáltatások és az azokhoz tartozó termékértékesítések], kivéve a személyszállítást és a távközlési szolgáltatásokat;

[...]”

4 A közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv (HL L 347., 1. o.) 132. cikke (1) bekezdése a) pontjának szövege megegyezik a hatodik irányelv 13. cikke A. része (1) bekezdése a) pontjának szövegével.

5 A 2002. június 10-i 2002/39/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (HL L 176., 21. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 4. kötet, 316. o.) módosított, a közösségi postai szolgáltatások belső piacának fejlesztésére és a szolgáltatás minőségének javítására vonatkozó közös szabályokról szóló, 1997. december 15-i 97/67/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 15., 14. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 3. kötet, 71. o.) az 1. cikke alapján közös szabályokat állapít meg többek között az Európai Közösségen belüli egyetemes postai szolgáltatások nyújtása, és azon szempontok vonatkozásában, amelyek meghatározzák az egyetemes szolgáltatók számára fenntartható szolgáltatásokat.

6 A 97/67 irányelv (15) preambulumbekkezdése kimondja:

„[...] ennek az irányelvnek az egyetemes szolgáltatásra vonatkozó rendelkezései nem érintik az egyetemes szolgáltatóknak azt a jogát, hogy az ügyfelekkel egyedi szerződéseket kössenek”.

7 A 97/67 irányelv 3. cikke értelmében:

„(1) A tagállamok biztosítják, hogy a szolgáltatást igénybe vevők élvezzék az egyetemes

szolgáltatáshoz való jogot, amely magában foglalja a meghatározott minőségű postai szolgáltatás állandó biztosítását területük minden pontján, minden felhasználó számára elérhető áron.

(2) E célból a tagállamok lépéseket tesznek annak biztosítására, hogy a közönség-kapcsolati pontok és a hozzáférési pontok számára végső soron a szolgáltatást igénybe vevők igényeit.

(3) Lépéseket tesznek annak biztosítására, hogy – a nemzeti szabályozóhatóságok által kivételesnek tartott körülményeket vagy földrajzi helyzetet kivéve – az egyetemes szolgáltató vagy szolgáltatók minden munkanapon és a hét legalább öt napján legkevesebb:

- egyszeri gyűjtést,
- egyszeri házhoz kézbesítést bármely természetes vagy jogi személy lakásába vagy helyiségébe – vagy a nemzeti szabályozóhatóság megítélése szerinti feltételek alapján eltéréssel – megfelelő berendezések útján garantáljon vagy garantáljanak.

A nemzeti szabályozóhatóság által e bekezdéssel összhangban biztosított kivételt vagy eltérési lehetőséget a Bizottsággal és minden nemzeti szabályozóhatósággal közölni kell.

(4) Az egyes tagállamok elfogadják azokat az intézkedéseket, amelyek annak biztosításához szükségesek, hogy az egyetemes szolgáltatás legalább a következő lehetőségeket biztosítsa:

- legfeljebb két kilogramm tömegű postai küldemények gyűjtése, feldolgozása, szállítása és kézbesítése,
- legfeljebb 10 kilogramm tömegű postai csomagok gyűjtése, feldolgozása, szállítása és kézbesítése,
- ajánlott küldeményekre és biztosított küldeményekre vonatkozó szolgáltatások.

(5) A nemzeti szabályozóhatóságok a postai csomagok vonatkozásában az egyetemes szolgáltatás terjedelmének tömeghatárát bármely, 20 kilogrammot meg nem haladó tömegre feleltethetik, és az ilyen csomagok házhoz kézbesítésére vonatkozóan külön intézkedéseket határozhatnak meg.

A postai csomagok egy adott tagállam által meghatározott egyetemes szolgáltatási körének tömeghatárától függetlenül a tagállamok gondoskodnak arról, hogy a más tagállamból érkező és legfeljebb 20 kilogramm tömegű postai csomagokat területükön kézbesítsék.

(6) A kérdéses postai küldemények legkisebb és legnagyobb méretei azok, amelyeket a Egyetemes Postaegyesület által elfogadott egyezmény és a Postacsomag-megállapodás határoz meg.

(7) Az ebben a cikkben meghatározott egyetemes szolgáltatás a nemzeti és a határokon átnyúló szolgáltatásokra egyaránt vonatkozik.”

8 A 97/67 irányelv 7. cikkének (1) bekezdése kimondja:

„Az egyetemes szolgáltatás biztosításához szükséges mértékben a tagállamok továbbra is fenntarthatnak szolgáltatásokat az egyetemes szolgáltató(k) részére. Az ilyen szolgáltatások a belföldi levélküldemények és a külföldről érkező, belföldre szóló küldemények felvételére, feldolgozására, továbbítására és kézbesítésére korlátozódnak, függetlenül attól hogy a kézbesítés soron kívüli vagy sem, a következő tömeg- és díjhatárok között. A tömeghatár 2003. január 1-jétől 100 gramm, 2006. január 1-jétől pedig 50 gramm. E tömeghatárok 2003. január 1-jétől nem

alkalmazhatók, ha az ár legalább a leggyorsabb szabványkategória első súlyosztályában a levélküldeményre vonatkozó közszolgáltatói díj háromszorosa, 2006. január 1-jétől kezdve pedig legalább e díj két és félszerese.

[...]

A nemzeti szabályozás

9 A hatodik irányelv 13. cikke A. része (1) bekezdése a) pontjának átültetésére irányuló rendelkezéseket a postai szolgáltatásokról szóló 2000. évi törvénnyel (Postal Services Act 2000, a továbbiakban: postai szolgáltatásokról szóló törvény) módosított, a hozzáadottértékadóóról szóló 1994. évi törvény (Value Added Tax Act 1994), míg a 97/67 irányelv átültetésére irányuló rendelkezéseket az előbbi törvény tartalmazza.

10 A 2001. március 28-*i London Gazette* közzétette, hogy a kereskedelmi és ipari miniszter közleményt adott ki, miszerint a postai szolgáltatásokról szóló törvénnyel összhangban egyetemes postai szolgáltatóként a Consignia plc-t (ahogy akkor a Royal Mailt hívták) jelölték ki egyetemes postai szolgáltatások nyújtására az Egyesült Királyságban. Más személyek vonatkozásában az említett miniszter nem adott ki ilyen közleményt.

11 2005. február 18-án a postai szolgáltatások bizottsága (Postal Services Commission vagy Postcomm) a postai szolgáltatásokról szóló törvény alapján fennálló törvényi kötelezettségeinek gyakorlása keretében határozatot adott ki, miszerint 2006. január 1-jétől valamennyi, az előírt feltételeknek eleget tevő kérelmező számára megadja az engedélyt bármilyen tömeges levél továbbítására. E határozat eredményeképpen ettől az időponttól az Egyesült Királyságban a postaágazat piaca teljes liberalizálásra került, azonban ez nem érintette a Royal Mail – e tagállam egyedüli kijelölt egyetemes szolgáltatójának – jogállását és kötelezettségeit.

12 A Royal Mail a postai szolgáltatások bizottsága által 2001. március 23-án a postai szolgáltatásokról szóló törvény II. részének megfelelően adott engedély alapján módosította, amely engedély utoljára 2006. május 25-én módosították. Ezen engedély szabályozási keretének célja annak biztosítása, hogy a nemzeti szinten, átfogó és megfizethető postai rendszer elérhető legyen minden természetes és jogi személy számára. Ezen engedély értelmében a Royal Mailre – és csakis rá – többek között a következő kötelezettségek hárulnak: egyfelől kötelezettség az Egyesült Királyság nyilvánossága számára egyetemes postai szolgáltatás nyújtására, ideértve legalább egyszeri kézbesítést minden címre minden munkanapon és egyszeri összegű juttatást minden munkanapon az e tagállam területén található valamennyi „hozzáférési pontról” elérhető áron, amelyek földrajzilag egységesek e tagállam teljes területén, valamint másfelől kötelezettség az Egyesült Királyság nyilvánossága számára ezen egyetemes postai szolgáltatáshoz történő könnyű hozzáférés biztosítására megfelelő számú és szerzőségű hozzáférési ponton keresztül.

13 2006. január 20-án a postai szolgáltatások bizottsága a postai szolgáltatásokról szóló törvény II. része alapján engedélyt adott a TNT Postnak, amely alapján ez utóbbi társaság bármilyen levelet továbbíthat az Egyesült Királyság területén. Ezen engedély a korábbi, 2002. december 23-án adott engedély helyébe lépett.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

14 A kérdést előterjesztő bíróság kifejti, hogy a Royal Mail az Egyesült Királyság egyetlen egyetemes postai szolgáltatójaként széleskörű postai szolgáltatásokat nyújt bármely, a szolgáltatásait igénybe venni kívánó vállalkozásnak vagy magánszemélynek. E szolgáltatásokat egységes nemzeti hálózaton keresztül nyújtja, amely jelenleg mintegy 27 millió címet szolgál ki heti hat napon olyan közérdekes szabályozási rendszer alapján, amely kifejezetten a Royal Mailre

vonatkozik, és ez utóbbit minden más postai szolgáltatótól megkülönbözteti. A leveleket és más postai küldeményeket e társaság különböz? helyekr?l gy?jti össze, nevezetesen mintegy 113 000 postaládából, 14 200 postahivatalból és 90 000 üzlethelyiségb?l. A Royal Mail mintegy 185 000 f?t foglalkoztat az Egyesült Királyságban.

15 A Royal Mail által a köz javára az engedélye alapján kötelez?en ellátandó postai szolgáltatások az e társaság által kezelt postai küldemények teljes mennyiségének és a postai tevékenységb?l elért bevételének jelent?s többségét teszik ki. Figyelembe véve a Royal Mail „levélpostai” üzletágát, a Royal Mail tevékenységének körülbelül 90%-a ? a bevételek alapján megállapítva ? olyan szabályozási feltételek és követelmények alá esik, amelyek az Egyesült Királyságban kizárólag a Royal Mailre vonatkoznak, más postai szolgáltatóra nem.

16 A TNT Post a több, mint 200 országban m?köd? és több, mint 128 000 embert foglalkoztató TNT csoport tagja, el?re feldolgozott és fel nem dolgozott kereskedelmi küldemények postai kézbesítési szolgáltatását nyújtja. Tevékenysége az ügyfelei küldeményeinek összegy?jtéséb?l, a (fel nem dolgozott küldemények) gépesített és kézi feldolgozásából, valamint ezek kezeléséb?l és valamely regionális Royal Mail lerakathoz történ? közúti szállításából áll. Ezek a szolgáltatások „upstream szolgáltatások” néven ismertek.

17 2004. április 6-án a TNT Post megállapodást kötött a Royal Maillel, amely alapján ez utóbbi „downstream szolgáltatások” nyújtását vállalta, vagyis a TNT Post által összegy?jtott, feldolgozott és a valamely regionális Royal Mail lerakathoz közúton elszállított küldemények kézbesítését. A megállapodást a Royal Mail engedélyének egyik feltételével összhangban kötötték, amely szerint a Royal Mail köteles a postai létesítményeihez történ? hozzáférés biztosítására minden postai szolgáltató vagy igénybevev? számára, aki ilyen hozzáférésre tart igényt, valamint megegyezésre irányuló jóhiszem? tárgyalások folytatására a hozzáférés feltételeir?l. A TNT Post maga jelenleg nem nyújt downstream szolgáltatásokat.

18 A kérdést el?terjeszt? bíróság kifejti továbbá, hogy a TNT által az Egyesült Királyságban kezelt levelek 85%-át kitev? üzleti levelezés legf?bb piaca a pénzügyi szolgáltatási ágazat. Mivel a pénzügyi szervezetek nem igényelhetik vissza az el?zetesen felszámított HÉA teljes összegét, a TNT Post kereskedelmi érdeke az ügyfeleire terhelte HÉA összegének minimalizálása.

19 Márpedig a postai szolgáltatásokról szóló törvénnyel módosított, a hozzáadottérték?adóról szóló 1994. évi törvény értelmében a postai küldemények – amelyek közé a levelek is tartoznak ? Royal Mail által történ? továbbítása mentes a HÉA alól, míg a TNT Post által nyújtott szolgáltatásokat – amelyek ez utóbbi szerint azonosak a Royal Mail által nyújtottakkal – 17,5%-os normál adókulcs szerinti HÉA terheli.

20 Figyelembe véve, hogy az el?tte folyamatban lév? jogvita megoldásához a közösségi jog értelmezése szükséges, a High Court of Justice (England & Wales), Queen’s Bench Division (Administrative Court) az eljárást felfüggesztette, és el?zetes döntéshozatal céljából a következ? kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:

„1) a) Hogyan kell értelmezni a [hatodik irányelv] 13. cikke A. része (1) bekezdésének a) pontjában (jelenleg a 2006/112 irányelv 132. cikke (1) bekezdésének a) pontja) foglalt, »állami postai szolgáltató« kifejezést?

b) Érinti?e ezen kifejezés értelmezését, hogy a tagállamban a postai szolgáltatásokat liberalizálták, nincsenek fenntartott szolgáltatások a [97/67] irányelv értelmében, és egyetlen kijelölt egyetemes szolgáltató van, amely ezen irányelv alapján bejelentésre került a Bizottságnak (mint a Royal Mail az Egyesült Királyságban)?

c) A jelen ügy körülményei között (amelyek az első kérdés fenti b) pontjában kerültek leírásra) ez a kifejezés

i. kizárólag az egyedüli kijelölt egyetemes postai szolgáltatót (mint a Royal Mailt az Egyesült Királyságban) vagy

ii. a magán postai szolgáltatót (mint a TNT Postot) is
magában foglalja?

2) A jelen ügy körülményei között úgy kell-e értelmezni a [hatodik irányelv] 13. cikke A. része (1) bekezdésének a) pontját (jelenleg a 2006/112 irányelv 132. cikke (1) bekezdésének a) pontja), hogy a tagállamok kötelesek az »állami postai szolgáltató« által nyújtott valamennyi postai szolgáltatást mentesíteni az adó alól, vagy hogy e mentesítés számukra megengedett?

3) Ha a tagállamok kötelesek az »állami postai szolgáltató« által nyújtott néhány, de nem valamennyi szolgáltatást mentesíteni az adó alól, vagy e mentesítés számukra megengedett, akkor e szolgáltatások mely ismérvek alapján határozhatók meg?”

A szóbeli szakasz újbóli megnyitása iránti kérelemről

21 A Bíróság Hivatalához 2009. március 2-án benyújtott levelével a TNT Post az eljárási szabályzat 61. cikknek megfelelően a szóbeli eljárás újbóli megnyitását kérte a Bíróságtól. E társaság álláspontja szerint a főtanácsnok indítványa az alapügy tényállásával és a kézbesítési piac egyesült királyságbeli működésével kapcsolatban több félreértést is tartalmaz.

22 A Bíróság ítélezési gyakorlatából következik, hogy ez utóbbi az eljárási szabályzat 61. cikkének megfelelően hivatalból, a főtanácsnok javaslatára vagy a felek kérelmére is elrendelheti a szóbeli eljárás újbóli megnyitását, ha úgy véli, hogy a tényállás nincs kellően feltárva, vagy ha az ügyet olyan érv alapján kellene eldönteni, amely nem került megvitatásra a felek között (lásd különösen a C-210/06. sz. Cartesio-ügyben 2008. december 16-án hozott ítélet [az EBHT-ban még nem tették közzé] 46. pontját).

23 Márpedig a kérdést előterjesztő bíróság részletesen leírta az alapügy tényállását és a kézbesítési piac Egyesült Királyságbeli működését, és arra a Bíróság elé terjesztett írásbeli és szóbeli észrevételeikben a felek reagáltak. Ilyen körülmények között a Bíróság megállapítja, hogy minden szükséges adat rendelkezésre áll a kérdést előterjesztő bíróság által feltett kérdések megválaszolásához.

24 Másfelől a felek nem hivatkoztak arra, hogy az ügyet olyan érv alapján kellene eldönteni, amely nem került megvitatásra a Bíróság előtt.

25 Következésképpen a főtanácsnok meghallgatását követően a szóbeli szakasz újbóli megnyitása iránti kérelmet el kell utasítani.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdésről

26 Első kérdésével – amelyet egységesen kell megvizsgálni – a kérdést előterjesztő bíróság azt kérdezi a Bíróságtól, hogy hogyan kell értelmezni a hatodik irányelv 13. cikke A. része (1) bekezdésének a) pontjában szereplő „állami postai szolgáltató” kifejezést, különösen abban az esetben, ha a tagállamban liberalizálták a postai szolgáltatásokat.

27 E tekintetben emlékeztetni kell először is arra, hogy az említett rendelkezés mondatának szerkesztése egyértelműen azt támasztja alá, hogy az „állami postai szolgáltató” kifejezés olyan szervezeteket takar, amelyek adó alól mentesítendő szolgáltatásokat nyújtanak. Ahhoz tehát, hogy a rendelkezés hatálya alá tartozzanak, e szolgáltatásokat – szervezeti értelemben – „állami postai szolgáltatóknak” minősülő gazdasági szereplőknek kell nyújtania (lásd a 107/84. sz., Bizottság kontra Németország ügyben 1985. július 11-én hozott ítélet [EBHT 1985., I-2655. o.] 11. pontját).

28 Ez az értelmezés magán a hatodik irányelv 13. cikke A. része (1) bekezdése a) pontjának szövegén alapul. Másfelől nem merült fel arra utaló körülmény, hogy ezt az értelmezést olyan körülmények befolyásolnák, mint a postaágazat liberalizációja, amely a fent hivatkozott Bizottság kontra Németország ügyben hozott ítélet kihirdetése óta következett be.

29 Ellenkezőleg, azon tény, hogy a 2006/112 irányelv 132. cikke (1) bekezdése a) pontjának szövege szigorúan megegyezik a hatodik irányelv 13. cikke A. része (1) bekezdése a) pontjának szövegével, azt igazolja, hogy az utóbbi rendelkezés által előírt mentesség változatlanul fennmarad a postaágazat liberalizációjától függetlenül.

30 Ebből következik, hogy ellentétben a TNT Post, valamint a finn és a svéd kormány álláspontjával, a hatodik irányelv 13. cikke A. része (1) bekezdésének a) pontja szerinti adómentesség nem értelmezhető úgy, hogy az lényegében az olyan postai szolgáltatásokra vonatkozik, mint a 97/67 irányelv 7. cikke értelmében vett fenntartott szolgáltatások, függetlenül a szolgáltatást nyújtó szervezeti minőségétől.

31 Másodszor a hatodik irányelv 13. cikke A. része (1) bekezdésének a) pontja szerinti adómentesség leírására használt kifejezéseket szigorúan kell értelmezni, mivel ezek kivételt jelentenek a főszabályhoz képest, miszerint az adóalany által ellenszolgáltatás fejében teljesített minden szolgáltatásnyújtás után HÉA-t kell fizetni. Mindazonáltal e kifejezések értelmezésének összhangban kell állnia a fent említett mentességek által elérni kívánt célokkal, és tiszteletben kell tartania a közösségi HÉA-rendszer lényegéből következő adósemlegesség elvének követelményeit. A szigorú értelmezés e szabálya ugyanakkor nem jelenti azt, hogy az adómentesség meghatározására használt kifejezéseket oly módon kell értelmezni, hogy azok ne tudják kifejteni hatásukat (lásd ebben az értelemben a C-445/05. sz. Haderer-ügyben 2007. június 14-én hozott ítélet [EBHT 2007., I-4841. o.] 18. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

32 Amint a hatodik irányelv 13. cikke A. részének címe mutatja, az itt szabályozott adómentességek célja egyes közhasznú tevékenységek végzésének előmozdítása.

33 Márpedig ezen általános cél a postaágazatban azon különös célban testesül meg, amely a lakosság alapvető igényeinek megfelelő postai szolgáltatások alacsony áron történő nyújtására irányul.

34 A közösségi jog jelenlegi állása szerint ez a cél lényegében a 97/67 irányelv által követett, egyetemes postai szolgáltatás nyújtására irányuló célnak felel meg. Ezen irányelv 3. cikkének (1) bekezdése értelmében az ilyen szolgáltatás magában foglalja a meghatározott minőségű postai szolgáltatás állandó biztosítását a terület minden pontján, minden felhasználó számára elérhető áron.

35 Ennélfogva annak ellenére, hogy nem szolgálhat a hatodik irányelv 13. cikke A. része (1) bekezdése a) pontja értelmezésének alapjául, amely rendelkezés jogi alapja eltér a 97/67 irányelvtől, ez utóbbi mégis hasznos hivatkozási alap az e rendelkezés szerinti „állami postai szolgáltató” fogalmának értelmezéséhez.

36 Ebből következik, hogy a hatodik irányelv 13. cikke A. része (1) bekezdése a) pontjának értelmében vett állami postai szolgáltatót olyan köz- vagy magánszervezetnek kell tekinteni (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Bizottság kontra Németország ügyben hozott ítélet 16. pontját), amely a lakosság alapvető igényeinek megfelelő postai szolgáltatások nyújtását, és így tulajdonképpen valamely tagállamban a 97/67 irányelv 3. cikkében meghatározott egyetemes postai szolgáltatás egészének vagy egy részének biztosítását vállalja.

37 Az ilyen értelmezés nem ellentétes az adósemlegesség elvével, amely tiltja, hogy az azonos tevékenységet végző gazdasági szereplőket eltérően kezeljék a HÉA kivetése során (lásd a C-363/05. sz., JP Morgan Fleming Claverhouse Investment Trust és The Association of Investment Trust Companies ügyben 2007. június 28-án hozott ítélet [EBHT 2007., I-5517. o.] 46. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

38 Ugyanis, amint a főtanácsnok is megjegyezte indítványának 63. pontjában, az egyes szolgáltatások összehasonlíthatóságának megítélése szempontjából nem kizárólag az elkülönült szolgáltatások egybevetése jut szerephez, hanem figyelembe kell venni e szolgáltatások nyújtásának körülményeit is.

39 Márpedig, amint az alapügy körülményei is alátámasztják, a jelen ítélet 12. pontjában leírt kötelezettségek miatt, amelyek engedélye alapján és az egyetemes postai szolgáltató jogállása következtében terhelik, a Royal Mailhez hasonló gazdasági szereplő olyan jogszabályi háttérrel nyújt postai szolgáltatásokat, amely alapvetően eltér attól, amely a TNT Post általi ilyen szolgáltatásnyújtásokra vonatkozik.

40 Következésképpen az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a hatodik irányelv 13. cikke A. része (1) bekezdésének a) pontja szerinti „állami postai szolgáltató” fogalmát úgy kell értelmezni, hogy az olyan köz- vagy magánszervezetekre vonatkozik, amelyek valamely tagállamban a 97/67 irányelv 3. cikkében meghatározott egyetemes postai szolgáltatás egészének vagy egy részének biztosítását vállalják.

A második és harmadik kérdésről

41 Együttesen vizsgálándó második és harmadik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a hatodik irányelv 13. cikke A. része (1) bekezdésének a) pontja szerinti adómentesség az „állami postai szolgáltató” által nyújtott valamennyi postai szolgáltatásra alkalmazandó-e, vagy csak azok egy részére. Ez utóbbi esetben a kérdést előterjesztő bíróság azt is szeretné megtudni, hogy ezen adómentes szolgáltatások mely ismérvek alapján határozhatók meg.

42 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a hatodik irányelv 13. cikke A. része (1) bekezdésének a) pontja értelmében az állami postai szolgáltató által nyújtott szolgáltatások és az

azokhoz tartozó termékértékesítések mentesek az adó alól. E rendelkezés hatálya alól kifejezetten csak a személyszállítást és a távközlési szolgáltatásokat zárták ki.

43 Mindazonáltal a Royal Mail, valamint az Egyesült Királyság Kormánya, a görög és az ír kormány álláspontjával ellentétben, az említett rendelkezésből nem vonható le az a következtetés, hogy valamennyi, állami postai szolgáltató által nyújtott szolgáltatás és az azokhoz tartozó termékértékesítés, amennyiben nincs kifejezetten kizárva e rendelkezés hatálya alól, mentes az adó alól, függetlenül annak valós természetétől.

44 A jelen ítélet 31. pontjában hivatkozott követelményekből – amelyek szerint a hatodik irányelv 13. cikke A. része (1) bekezdésének a) pontja szerinti adómentességet szigorúan és egyúttal az e rendelkezés céljával összhangban kell értelmezni – ugyanis az következik, hogy a szolgáltatásnyújtások és az azokhoz tartozó termékértékesítések fogalmát úgy kell érteni, hogy azon szolgáltatásnyújtásokra és az azokhoz tartozó termékértékesítésekre vonatkozik, amelyeket az állami postai szolgáltatók ilyenként, azaz kifejezetten állami postai szolgáltatói minőségükben teljesítenek.

45 Az ilyen értelmezés elfogadása különösen az adósemlegesség elve tiszteletben tartásának szükségessége miatt javasolt. A Royal Mailhez hasonló gazdasági szereplő kötelezettségei – amelyek alapján, amint az a jelen ítélet 39. pontjából is kitűnik, különbség tehető az e gazdasági szereplő által nyújtott postai szolgáltatások háttere, valamint a TNT Posthoz hasonló gazdasági szereplő által nyújtott ilyen szolgáltatások háttere között – ugyanis kizárólag azon postai szolgáltatásokra vonatkoznak, amelyeket egyetemes postai szolgáltatói minőségben nyújtanak.

46 Ugyanígy a jelen ítélet 44. pontjában hivatkozott követelményekből, és különösen a közhasznú tevékenységek végzésének elmozdítására irányuló célkitűzés természetéből következik, hogy az adómentesség nem alkalmazható a közhasznú szolgáltatásoktól elválasztható sajátos szolgáltatásokra, amelyek között szerepelnek a gazdasági szereplők egyéni érdekeit szolgáló szolgáltatások is (lásd ebben az értelemben a C-320/91. sz. Corbeau-ügyben 1993. május 19-én hozott ítélet [EBHT 1993., I-2533. o.] 19. pontját).

47 A német kormány és a Bizottság tehát jogosan hivatkozik arra, hogy a hatodik irányelv 13. cikke A. része (1) bekezdésének a) pontja alapján nem tekinthetők adómentesnek a postai szolgáltatók által nyújtott olyan szolgáltatások, amelyeknek a feltételeit egyedi szerződésekben határozták meg. Az ilyen szolgáltatások természetüknél fogva az érintett felhasználók egyéni érdekeit szolgálják.

48 Ezt az értelmezést támasztja alá végül a 97/67 irányelv (15) preambulumbekkezdése is, amely értelmében az ügyfelekkel kötött egyedi szerződések megkötésének lehetősége *a priori* nem tartozik az egyetemes szolgáltatásnyújtás fogalmának körébe.

49 Következésképpen a második és a harmadik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a hatodik irányelv 13. cikke A. része (1) bekezdésének a) pontja szerinti adómentesség ? a személyszállítás és a távközlési szolgáltatások kivételével ? olyan szolgáltatásnyújtásokra és az azokhoz tartozó termékértékesítésekre alkalmazandó, amelyeket az állami postai szolgáltatók e minőségükben, azaz valamely tagállamban az egyetemes postai szolgáltatás egészének vagy egy részének biztosítását vállaló gazdasági szereplőként nyújtanak. Az adómentesség nem alkalmazandó az olyan szolgáltatásnyújtásokra és az azokhoz tartozó termékértékesítésekre, amelyeknek a feltételeit egyedi szerződésekben határozták meg.

A költségekről

50 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő

bíróság el?tt folyamatban lév? eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekr?l. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek az említett felek költségeinek kivételével nem téríthet?k meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (második tanács) a következ?képpen határozott:

1) **A tagállamok forgalmi adóra vonatkozó jogszabályainak összehangolásáról – közös hozzáadottértékadó?rendszer: egységes adóalap-megállapításáról szóló, 1977. május 17?i 77/388/EGK hatodik tanácsi irányelv 13. cikke A. része (1) bekezdése a) pontja szerinti „állami postai szolgáltató” fogalmát úgy kell értelmezni, hogy az olyan köz? vagy magánszervezetekre vonatkozik, amelyek valamely tagállamban a 2002. június 10?i 2002/39/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel módosított, a közösségi postai szolgáltatások bel? piacának fejlesztésére és a szolgáltatás min?ségének javítására vonatkozó közös szabályokról szóló, 1997. december 15?i 97/67/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 3. cikkében meghatározott egyetemes postai szolgáltatás egészének vagy egy részének biztosítását vállalják.**

2) **A 77/388 hatodik irányelv 13. cikke A. része (1) bekezdésének a) pontja szerinti adómentesség ? a személyszállítás és a távközlési szolgáltatások kivételével ? olyan szolgáltatásnyújtásokra és az azokhoz tartozó termékértékesítésekre alkalmazandó, amelyeket az állami postai szolgáltatók e min?ségükben, azaz valamely tagállamban az egyetemes postai szolgáltatás egészének vagy egy részének biztosítását vállaló gazdasági szerepl?ként nyújtanak. Az adómentesség nem alkalmazandó az olyan szolgáltatásnyújtásokra és az azokhoz tartozó termékértékesítésekre, amelyeknek a feltételeit egyedi szerz?désekben határozták meg.**

Aláírások

* Az eljárás nyelve: angol